

hogy ez ne a gyorsvonattal 8 óra alatt volna megtehető. Ellenben ha Kolozsvárnak a Tövisről közlekedő futarvonatokhoz kellene igényeznie, miután innen Tövisig a rendes személyvonat 3 óra 33 percig megy s onnan Budapestig még 10 óránit kell menni, a menettartam 13-14 órát tenne ki s így a kolozsvári utasra nézve e vonatok használása előnyt nem nyújtana, annál kevésbé a Kolozsváron fejtű eső pontok utasára.

Pénzügyi szempontból pedig azért nem volna helyes e népes városok mellőzése, mert az aradi vonalon csak maga igérkezik szaporítani az úttazók számát, még emitt az egész tiszavidék s Debreczen, Nagyvárad, Kolozsvár és vidékének közönsége a mely e gyors összeköttetés előnyeit bizonynyal felhasználná, s ez által e városok fejlődését előmozdítja, nem is említtve azon körülményt, hogy e járatok legnagyobb része itt a nagy államvasútak keleti vonalának, amott az első erdélyi vasútnak jut. A határvonatok fejlődését a közbeeső vidékek személyforgalmával nevelni annyival szükségesebb lesz, mert e vonatok nemzetközi személyforgása egyelőre bizonynyal nem fog nagyon élni.

De ha mindezen okok eléggé meggyőzők nem volnának, bátrak vagyunk végül mint legnyomatékosabban felhozni azt, hogy az aradi vonalra vezető gyorsvonat az osztr. államvasút budapest., czegléd., temesvár-orszói vonalán már közlekedő gyorsvonatokkal csaknem egyenkéntül futna s míg amattól alkalmasint egyetlen útast sem venne el, az aradi közönséget abban a fényűzésben részeltetné, hogy két gyorsvonat közt választasson, míg az ország északi része az ily gyors közlekedéstől merőben meg volna fosztva.

Kolozsvárnak, mint a kamara székhelyének, az erdélyi résznek fővárosának s a vele együtt érdekelt vidékek közönségének ez ügyért újabb is Nagyméltóságod jóakaratu figyelmébe s oltalmába ajánlja vagyunk

Nagyméltóságodnak

Kolozsvár, 1879. decz. 9.

alázatos szolgáló

Fialy Henrik,
elnök.

Gámán Sigmund,
titkár.

A DELEGATIÓK ÖSSZEHÍVÁSA.

A hivatalos lap közli:

Kedves Tiszta! A közös ügyek tárgyalása céljából a magyar országgyűlés által az 1867. évi XII. törvényük értelmében az 1879. évre kiküldött bizottságot, valamint a birodalmi tanács által az 1867. évi december hó 21-én kelt ottani törvény értelmében az 1879. évre megválasztott bizottságot, a részükre törvényileg fentartott teendőik végzéséig felváltva az 1879. évi december hó 16-ra Bécsbe egybehívandóknak találom.

Midőn ehhez képest közönségi miniszteriumaim egyuttal alkotmányos elölterjesztéseik megtételére utasítom, megbízom Önt, hogy a bizottsági tagok egybehívása végett a szükséges intézkedéseket megtegye.

Kelt Bécsben, 1879. évi december hó 12-dikén.

Ferencz József, s. k.

Tisza Kálmán, s. k.

Ugyane legf. kézirat intézetet br. Haymerle-hez és gr. Taaffehez.

A KÖSZÖNTÉSROL.

A középkorban a genui kereskedő ily köszöntő polgártársát: „Sanità e guadagno (Egészséget és nyereséget) — a mi mindenesetre a legpraktikusabb köszöntési módok közé tartozik, melyeket eddigelő föláláltak.

A nápolyi kerület bigott népe között maig is lehet még hallani e köszöntést: „Gyarapodj szentségben“; s a túlságosan udvarias piemonti most is e szavakkal köszön: „Rabszolgája vagyok!“

A spanyol köszöntési mód „Voga con Dios, Sennor“ (Isten vele, uram) és a megszólítás az örökös „Vuestra merced“ melyet rövidség okáért többnyire „Usted“ nek ejtenek ki.

A francia mindig megkérdi: „Comment vous portez vous?“ „Comment ca va-t-il?“ „Comment vous trouvez vous?“ A mi megfelel a magyar szokásos „Hogy vagy?“ s a még sokkal kedvesebb „Hogy tetszik lenni?“ kérdésnek.

A hollandi, utazó néphez illően, azt kérli: „Hogy utazik?“ s az angol fáradhatlan tévekenységét e mondás is jellemzi: „How do you do?“

A béke veletek, „Dicsértessék az ur“, mely utóbbira „Mindörökké amen“-nel szokás felelni, — keletéről származnak, az első keresztényektől.

Az Európaszerte szokásos kézszorítás, eredetben valószínűleg békejele volt, mely fejevételén kézzel nyújtásban nyilvánult.

Ceylon szigetén egyéb keleties üdvözlések mellett divatos e különös búcsuzási mód is: „Megyek s visszatérek.“

A kínaiak köszöntése „Megette már rizs-ét?“

A csodás tenger némely szigetén a ben-szalotték üdvözlési módja, hogy fölemelik egymás lábát s megdörzsölik vele az arcukat.

Uj-Guineában üdvözlésül faveleket tesznek egymás fejére, béke és barátság jeléül.

alázatosabb szolgálja. „Legmélyebb tisztelettel és alázattal“ — s így tovább, egész a csömörletességig; meghamisítva a nemzeti jellemvonást: az önzetesség büszkeségét.

És ez a mi németes köszöntési módunk kétségkívül leginkább megfelel ama esőndestengerinek, a hol az emberek egymás lábával dörzsölik a fejüket.

A szép „Adjon isten,“ „fogadj isten,“ „Áldást és békességet,“ „Isten áldja,“ a „jó napot kívánok“ stb. már csak a köznépnél divatoznak. A miveltebb osztályok csupán inasait köszöntik e „parasztos“ kitételekkel.

AZ ÁRVIZ OKAI.

A jelenlegi árviz keletkezésének okairól a „Presse“ tárczában Vilóvi Stephanoics őrnagy ismert vízműtani író elmondja nézetét.

Mindenek előtt — úgy mond — megjegyzendő, hogy mind a három Körös a Bereettyóval és Hortobágygyal együtt Szarvasnál aránylag kicsi mederbe jönnek össze, melyet annak idején ép úgy „szabályoztak,“ mint a Tiszát. Kiszorították ugyanis ez öt folyót természetesen medréből, belekényszeríték azokat szűk mederbe, szántóföldekké téve az előbbi medret. A hirtelen beálló áradások tehát most helyet nem találnak régi rendes medenczékben, de a gátak közé szorulva megdagadnak, s fenyegetik Nagyvárad és Arad utainak biztonságát, — mert a Marost is épen úgy szabályozták, mint a Köröst.

Ehez jó, hogy a Körös esése kedvezőlenebb a Tiszánál is.

A Maros és Körös rendkívüli áradását ez időszakban a következőképp magyarázza: Ha ősszel a rendes esések után, a nélküli, hogy dér volna, hő esik, akkor a föld 1—2 lábnyi magasságban porhanyó, s a hó, mint rosz hővezető, megőrzi a földet a megfagyástól. Ha aután langyosabb válik az idő, a hó olvad, akkor a hóviz egyrésze a patakokba folyik, nagy részét pedig a porhanyó föld beissza. Az ily áradás aztán lassu és nem veszélyes. Ha azonban ősszel sok eső volt s a föld minden repedésében, hézagában tele szivta magát vízzel s aztán a hó leesése előtt beáll a fagy, akkor a föld kemény páncélt kap, s a leestett hó olvadásából áradó víz a földbe többé nem hathat.

Ha most a tél folytában 2—3 napos lágy idő áll be, akkor a hó gyorsan olvad s a hóviz tömegesül szakad a folyókba, mert a keményre fagyott s már különben is telített föld, egy csöpp hóvizet se képes többé magába szívni.

Ez az utóbbi eset fordult elő a napokban a Körösnél és Marosnál. Ehhez járult még, hogy a folyók területén három napig esett a hó. Ennek következtében a vízzel telített föld mégkérges lett. Erre Bécsben úgy, mint Debreczenben, a Kárpátokban, a Tisza, Maros és Körös vidékén erős havazás következett. A pár napi ködös idő s eső a Körös és Maros völgyében elegendő volt arra, hogy a megolvadt hóval együtt e folyók medrért földagassza.

Stephanovic továbbá bizonyosnak tartja, hogy a jövő tavaszszal a Duna egész mentében rendkívüli vízállás lesz, hogy ennek következtében az árvizek nagy pusztításokat fognak tenni, mert a hótakaró alatt a föld telítve van, s meg van fagyva, s így az összes megolvadt hótömeg rohamosan s föltartoztathatólag fog a folyóba rohanni.

A Duna jege csúttörtökön délelőtt 10 órákor állt meg; ennek következtében a vízállás péntekig 10 cm-rel emelkedett. Mindenesetre ritkaság, ez épen nem öröndetes jelenség. Az 1829—1830-iki tél óta — írja a „P. Li.“ — nem látott a főváros ily korai jégállást. A nevezett évben Bécsben vizáradás volt. Nem lehet előre tudni, meddig fog a jég állni; ha a tavaszi hóolvadásig, könnyen képződhetik fenékjég, a mi az árvízveszélyt jelentékenyen növelné. Nevezett lap óhajtatónak véli, hogy idejekorán használjanak fel minden mászaki segédesséket, hogy a jég megtörésék és így tovább mehessen.

A KIJÁRÓ NŐ.

Minden oly nő, ki napfényvel, esővel, idővel, uttal nem gondolva, magában, könnyedén és komolyan, egyes irányban halad a nélküli, hogy segítséget mutata, vagy elarúlja, hogy nézett valakire, s utjában mindenkit megelőz: bizonyára egy kijáró nő.

A kijáró nő, angyalokhoz hasonlóan, kik keresztül hatolnak a viharokon a nélküli, hogy tüzes dícsörök kiáltának, vagy szárnyaik megzúgnak, mindig a derült idő dícsöré által van körülvéve.

Az esősepp a legborúsabb ég alatt is elke-rüli homlokát, s a kövezt fehéren ajánlkozik: lábait alá, mik alig érintik.

Tehát bármily idő legyen is, a kijáró nő mindig céljához ér — teljes tisztaságban.

Igaz, hogy mire visszajő, a dícsör már szét-foszlott, — de ekkor már ő is csak egy visszatérő nő.

Az oly nő, ki férjével sétál, sohasem kijáró nő.

De, ha a férj, ki azon szándékkal indult meg, hogy neje jobbára álljon, nézetét változtatva, balról foglalt helyet, s így találkozik egy újabb keletű barátjával, ez mindjárt azt gondolhatja, hogy ő egy kijáró nőnek férje.

Egy nő még egy gyermekkel is megindulhat, mikor e gyermek meg nem tud beszélni; vagy egy barátjával, mikor előre tudja, hogy ez tőle utköben elválik.

Az oly nő, kinek saját fogata van, csak akkor indul ki, midőn kocsijáról leszáll. Az oly nő pedig, ki gyalog indul meg, s utköben vesz bérkocsit, akkor indul ki, mikor e kocsiába ül.

A kijáró nő, mielőtt odéérkezék, hol már nem akarja hogy lassák, — mindig oda megy, hol szembe akar tűnni.

Semmi sem teszi felülővé a kijáró nő öltözét, ha távozása pillanatában lép ki. Kalapja a rendes nappali kalap; köntöse is az új; kendője is az ismeretes. — Hanem e kendő némsókára lejjebb nyulik, a kalap előre hajlik, a fátyol leereszkedik, a cipők elűnnek, az ékszerek elrejtőznek, s az egész öltözet összevonul, s elborul, mint egy lepkénél, mely fényességét elfedi.

A kijáró nő mindig kitűzött céljával ellenkező irányban halad.

A kijáró nőt valami delej rögtön figyelmezteti, a nélküli, hogy félrenézne, vagy fordulna, mi-helyet valaki követi vagy csak fel is ismeri. Ekkor a költészet világából rögtön prózába esik, mint a szinpadtársyphid, midőn a föltartó kotelek hirtelen elszakad.

A bolond köszönti, az elfásult mosolyogva kikerüli, az udvarias ember pedig soha sem ismeri meg a kijáró nőt.

Figaro.

KELETI REGE.

A nyul, mely a mózesi törvény szerint tisztátalan, a perzsáknál azon állatok közé tartozik, melyeknek élvezete se megtiltva, se megengedve nincs, mert bár lábujjal vannak, nincs hasított patája; mindazáltal husát a perzsák vallási gyűlöletből megvetik. A perzsák tudvalegileg szenvedélyes vadászok és Ali, a próféta vejét, az első igazi khalifának tartják; Ali előde, Omar azonban nekik a legbrutálisabb guny czéltáblája és egy szalmabábot, mely a nevét viseli, évenként gunyolódás közt az utcán megburcolnak és végül a törvénypiacson nyilvánosan megégetnek.

Omar a perzsák a nyulafaj atyja — vagyis inkább anyja gyánat tekintik. A perzsák erről a volt teheráni orosz tolnak, Braun W. szerint a következő mythoszt reglik: Omar egyszer Bagdadban egy mecsét előtt ment el, épen midőn Ali a próféta csodátteteiről beszélt és említtette hogy járta meg Mohamed egy fehér kanczán egyetlen éj alatt mind a hét eget és hogy beszélt az istennel. Omar nevetett ezen. Ali észrevette ezt, de egy szót se szólt, hanem megelégedett azzal, hogy a hitetlen erősen megnézze.

Omar hazamegy, a nyulát megkeresni, de ottthon felismeri az eladók kezében a nyul foglalkozva és pedig épen egy tojáslepény sültésében fáradozza találta. Még látta, a mint a kanállal a folyékony pépet keverte és aztán egy fazékba öntötte, — midőn egyszerre elvesztette öntudatát és mikor ismét magához tért, egyedül volt egy sivatagon, a forró homokon elterülve. És nemcsak környezete változott meg egészen, de ő maga is egész más volt, vagy jobban mondva más lett, mert egy leányvá változott, ki meztelenül feküdt a sivatagon.

Eleinte Omar mindent álomnak vélt, de folyton növekvő éhsége és szomjúsága csakhamar meggyőzte az ellenkezőről. Czél talan boldogság közt ment le a nap, Omar már közel volt a kétségbeeséshez, ekkor a távolban egy kis felleg verődött fel és egy hosszonyaku tevé egy beduin közelgett feléje, a ki állatját egyenesen Omar felé irányozta. A női alakok Omar anyni női okoságra is tett szert, hogy a sivatag becsültes fáának feltűné megjelenését magának megmagyarázza, — vagy kielégítette volna a beduint a nő szépsége? Röviden a beduin magával vitte a vélt leány sátrába és nőtt vette. Hét év folyt le az alatt és Omar férjének hét gyermeket szült. Egy nap nagy fájdalom és hónapok lepte meg és megtörve omlott a porba és a sírba. A prófétahoz, nagybátyjához, segélyért. Ekko hirtelen — ismét Bagdadban volt neje mellett, a ki mindig a leányt sütötte, sőt még a kanalat is kezében tartotta. Omar azt hitte, hogy az isten megbüntette őt istentelenségéért, a mért Ali szavai fölött nevetett.

A hány eget bejár a próféta egy éj alatt fehér kanczán, a bűnhődés ugyananynyi évet kellett Omarnak átélnie, és e hét év összesen még sem tartott annyi ideig, a mennyi idő volt ahoz szükséges, hogy a pép a fazékba ömöljön. „Nagy az isten és Mo-hamed az ő prófétája!“ mormogta. A gyermekek azonban, a kiket asszonygyá változva, a pusztában szült, nyulakká változtak és közülük származott az egész nyulaj. (V. Ujság).

APRÓSÁGOK.

Török példabeszédek:

Csókold meg azt a kezet, melyet nem vághatsz le.

Hogy a fejedet megmentsd, add a szakálladat.

Légy rabszolgája annak a ki tisztel, s sura annak a ki megvet.

A ki a nyelvére ügyel, a fejét menti meg. Az ember ehétki inatki a barátaival, de üzleti dologt soha sem igazíthat velök.

A ki a békét szereti annak vaknak és süket-némának kell lenni.

A füst elkerüléséért az ember a lángba esik. A nyelv több embert öl meg mint a kard. Egy esztelen barát többet árt mint egy okos ellenség. Egy falat nem egy köböl raknak.

Orosz példabeszédek:

Az isten nagyon magas van, s a czár nagyon meszo van.

Adjatok ajándékokat a biraknak minden pört megnyertek.

Az istennek dicsőiséget, a papnak gyertyát.

A szánka épen marad, de a lo kidől.

Az embernek több az ellensége, de csak egy karja van.

A szerencsétlenség szerencsétlenségét szül, az ember megmenekül a farkasoktól, s a medvek tépik szét.

Órizzk meg a megszelidített farkastól, a kikeresztelkedett zsidótól és a kibekült ellenségtől.

Az öreg ember bánkodik a felett a mivel az ifju dicsekedik.

A ki egyedül vétkezik, többeket botránkoztat meg.

Mérd meg tiszter, de csak egyszer vágj.

A legkisebb tük legerősebben szurnak.

Ne egyél cserenyet a főnököddel, mert kilóvik a szemedet a cserenye magyával.

A czár haragja a halál hírnöke.

Hiába tápláld a farkast, az mindig az erdő felé néz.

Árvízveszély Kolozsvárt.

— Dec. 13. délután.

A mai hajnali órákról közölt utolsó tudósításunk óta a víz állásában veszesebb jelenségek nem fordultak elő. Beállt ugyan több ízben az a percekig tartó eset, hogy a víz olykor inkább megdugult, s rendes útjából kicsapott, de állandóbb vész nem merült föl.

Ma délután a hatóság részéről egy bizottság bejárta az egész fenyegetett területet. Két főadata volt: először a vész állását meggyőzői; másodsor a nagyobb mérvben sujtottak család, házászám és személy szerint összeírni, hogy a város által nyújtandó segély rendszeresen, s a szükségnek a lehetőségig megfelelően legyen kiosztható. E bizottság főadata első ágára vonatkozólag konstansitá a már fennebb elöadottakat; második ágára vonatkozólag pedig, hogy segélyre szorult károsodottak a kétvízközi kerületben Porond és Ágoston utcáiban vannak. És pedig Porond utcában: 23 házászám alatt 51 családban 165 személy; Ágoston-utcában 6 házászám alatt 12 családban 39 személy; összesen: 29 házászám alatt 63 családban 204 személy. Ez elég szomorú világot vet a lakosság egy helyen való túlhalmozottságára. Hát ha még magát e népet, s a lakásokat tekintjük! Rettenetes látványt árul föl az ember szem előtt.

Ottthon felismeri az eladók kezében a nyul foglalkozva és pedig épen egy tojáslepény sültésében fáradozza találta. Még látta, a mint a kanállal a folyékony pépet keverte és aztán egy fazékba öntötte, — midőn egyszerre elvesztette öntudatát és mikor ismét magához tért, egyedül volt egy sivatagon, a forró homokon elterülve. És nemcsak környezete változott meg egészen, de ő maga is egész más volt, vagy jobban mondva más lett, mert egy leányvá változott, ki meztelenül feküdt a sivatagon.

Eleinte Omar mindent álomnak vélt, de folyton növekvő éhsége és szomjúsága csakhamar meggyőzte az ellenkezőről. Czél talan boldogság közt ment le a nap, Omar már közel volt a kétségbeeséshez, ekkor a távolban egy kis felleg verődött fel és egy hosszonyaku tevé egy beduin közelgett feléje, a ki állatját egyenesen Omar felé irányozta. A női alakok Omar anyni női okoságra is tett szert, hogy a sivatag becsültes fáának feltűné megjelenését magának megmagyarázza, — vagy kielégítette volna a beduint a nő szépsége? Röviden a beduin magával vitte a vélt leány sátrába és nőtt vette. Hét év folyt le az alatt és Omar férjének hét gyermeket szült. Egy nap nagy fájdalom és hónapok lepte meg és megtörve omlott a porba és a sírba. A prófétahoz, nagybátyjához, segélyért. Ekko hirtelen — ismét Bagdadban volt neje mellett, a ki mindig a leányt sütötte, sőt még a kanalat is kezében tartotta. Omar azt hitte, hogy az isten megbüntette őt istentelenségéért, a mért Ali szavai fölött nevetett.

— D. u. 6 óra.

Délután 6 órákor jelentik a hidevli kerületből, hogy a Nagy Szamos ismét fenyegetőleg kezd áradni; az órából pedig, hogy a Kis Szamos medrében a jég és zaj a dologházi hídnál megdugult.

Ennek következtében a városi szegődött jelölök utasítás és posztirozás végett a városi hatóság rendeltettek; a rendőrség pedig kellő számú inspectiosokról, s mindenről gondoskodott, hogy az éj károsulatlanul ne lepje meg.

Kellő számú jégtörő vasrudak és horgokról is lett gondoskodva.

Az éj valószínűleg nem foly simán le.

Esti 6 óráig újabb mozzanatról vagy hírről jelentés nincs.

Vasárnap reggel 3 óra.

A hidevli kerületből most jő a hír, hogy a viz kis brettey utcában annyira kiültött, hogy egész külkerületéig benyúlt.

Ismét több lakház forog veszélyben.

Életveszélyről nincs szó. A hol kitelepítés szükséges, rögtön eszközöztetik.

Egész reggelig újabb hírt nem vettünk.

Tutajos.

VÁROSI KÖZGYÜLÉS.

A városi bizottság, f. hó 12 én tartott ülésében, a már jelzett interpellatiók után, az előre közzétett tárgyszeresített tárgyalta le. Szentesített törvények egy jelentett be, azután a nmlgu m. kir. belügyminiszter ur leiratá vétettet tudomásul a házi pénztár 1878. évi zárszámadásának rendben találása felől. A számvévszéknek a torna-vivoda 1878, a sétateregytel 1877. és 1878. a lövölde 1878-, a városgazda 1874-, a temető alap 1878-, a temető felügyelő 1878-, a polgári iskola gondnokának 1871—1878. évekről szóló felülvizsgált számadásairól szóló jelen-

téseli tudomásul vétettek, s a felmentvények kiadattak.

Horovitz Sámuelnek, a város főbb utcaján a vasuti indóházig létesítendő lövönatu vasut építésére, illetőleg az előleges munkálatok megtételére az engedély a szakosztály és tanács egybehangozó véleményei alapján megadottat.

Nagy Mihály nyugdíjas ellenben azon kérésével, hogy nyugdíja egy átalánnyal váltassék meg, a szakosztály indokolt véleménye alapján elutasítottat. A tudomány egyetemi kör tüzfibelati segélyért beadott kérelmére, tanács ajánlatára, a folyó téli időnyre is 40 frt engedélyeztetett. Eibeschtz h. vállalkozónak a Pannonia előtti zekurut kövázéséért a szakosztály ajánlata alapján ölenkint 6 frt szavaztatott meg. Nagy György folyamodására, melyben városi felmondott töke nála hagyasát kérte, kimondottat, hogy 8% kamattal a töke továbbra is nála hagyandó. Továbbá a tanács ajánlatára Frits Albert tiszt. fogalmazónak, mint kihágások ügyeknek a köziz. bizottságból referensnek, 200 frt. Berde Béla főispáni titkárnak 140 frt. Vikol Kálmán árvészéki tiszt. fogalmazónak dícséret és 100 frt. Béres Jánosnak 60 frt. Csiszár Victorának 40 frt. Enyedi István és Szongott János díjnokoknak 40—40 frt. Nagy Kálmán községi tanitónak 40 frt. jutalmat szavazott meg a bizottság.

Minde határozatok egyhangulag hozattak.

Egyhangulag hozott határozattá emelte végül a bizottság gróf Esterházy Kálmán főispán azon indítványát, hogy a Szamos kiömléséből támadható árvízveszélylyel szemben adassék teljhatalom a polgármesterjárnak, hogy a veszély elhárítása érdekében belátása szerint tegyen meg mindent, s szükség esetén a közmunka erőt is igénybe vehesse. Utás vége esti 6 órákor.

MINDENFELE.

Titkos társulat Kolozsvárt. Leginkább a közelődi farsang alalmából, Kolozsvárt titkos szövetség van alakulóban.

Tagja lehet minden férfi, a ki szíven hordozza a család s a társad alu m ügyét. A szövetség egyelőre csak a következő törvénypontokban állapodik meg:

Minden tag becsületiszavára kötelezi magát, hogy:

1. a bálókban csak olyan nőkkel táncol, a kik — bár csinosan — de oktanal fényűzés nélkül, s illemisszerűen vannak öltözve; kiknek arca nincs festékekkel bemázolva; kik fölméternél hosszabb sleppet nem viselnek.

Ellenben: 2. nem táncol olyan hölgyekkel, kik szemérmetlenül nekivetőkzve, befetett mellet, arczczal és karokkal jelennek meg a nyilvános mulatságokon.

3. Tekintve, hogy Karr Alfonsoznak igaza van, midőn azt állítja, hogy minden nőnek jogában áll a divat hóbortjait az izlés és illem ítélőszékéhez fellebbezni: a szövetség tagjai kijelentik, hogy reájok nézve épen nem irányadó, hogy valamely öltözet vagy öltözésmód az u. n. „divat“ szabványaihoz tartozik-e, vagy nem.

Az általános jelszó: „Harcz a nőiellenségnek, mely megrontja a családot és a társadalmat!“

4. Udvariasságra és lovagiaságra csak azon nő tarthat igényt, ki valóban nőies is, minden tekintetben. Az ilyen nő pedig nem lehet sem bolond pazar „divat“-ot, sem nem kendőzhethi magát.

5. A kind „divat-mánia“ és kendőzés tapasztaltatik, azt a szövetség tagjai nemcsak bálban, de mindennemű egyéb társadalmi érintkezésnél kerülki és megtiltják.

Ennyiből áll a szövetség előleges terveze-te, melyet még részletesen kidolgoznak, s a szükséghez képest kibővítenek.

Az általános jelszó: „Harcz a nőiellenségnek, mely megrontja a családot és a társadalmat!“

A szövetség osztja és terjeszti a következő bölc mondásokat:

A valódi okos nő nem azt keresi a ruházatban, a mi őt gazdagnak — hanem a mi szépen ki tünteti föl; és a becsületes asszony csak az előt kívánjon szép lenni a kit szeret.

A nők ékszerei: nyakláncok, karperecek, gyűrűk stb. mind karika-alaknak; s valóban karikái is azok egy láncnak, melynek vége az ördög kezében van.

A gazdagság látszatára irányzott törekvés mindig megfélemből; és oly kiáltó tanujala a morális szegénységnek, mely mindenki észrevesz, gúnnyal és megvet. Egy eszes nő, bármily állásban legyen, sohasem árul el ily törekvést, s a luxust óvatosan kerülki.

stb. stb.

HIRHARANG.

Kolozsvárt, 1879. decz. 13.

△ Tüz. Feleki utcában a hajnali órákban Györi Zsigmond háza leégett. Nagyobb veszély nélkül rögtön eloltott.

○ Kolozsvármegye képviselő bizottságát Gyarmathy Miklós alispán decz.

hó 10-re rendezés közgyűlése hívtá össze. A közgyűlés tárgyai: I. Kormányelöljárók és rendelőtest. II. Alispáni jelentés. III. Arvasági elnöki jelentés. IV. Főorvosi jelentés. V. Állatorvosi jelentés. VI. Mérnöki jelentés a teljesített munkáról. VII. A számonkérésről jelentés. VIII. Szentesített törvényekről jelentés. IX. Törvényhatósági átiratok. X. Más hatóságok átiratai. XI. Kezeli ügyek. XII. Községi ügyek. XIII. Választások és pedig: a) egy állatorvos az alsó kerületbe, b) a főiskolai bizottságba két elnök, c) az igazgató választmányba öt tag, d) az arvasági elnökségbe négy tag, e) a közgazdasági bizottságba a kilépő tagok helyett öt tag, f) a közgazdasági bizottságba egy tisztviselő helyettes, g) az adó felszámolási bizottságba egy rendes és egy póttag. XIV. Egyesek kérelme. XV. Indítványok.

Gamauf Vilmos egy nagyon gyakorlati irányú fűzetet szerkesztett, melynek az a címe: „Az erdélyi borvidéken meghonosított szőlőfajok közül melyek bizonyultak jobbnak? E művet Gamauf az erdélyi gazdasági egyetemen megbízásból állította össze s valóban becses szolgálatot tett vele. Az újabb időkben az erdélyi részekben csaknem gazdasági divattá nőtt ki magát a szőlőtenyésztés. Nehány tízezer gazda 10, 15, 20, sőt 30 hold szőlőt fogott fel, rigolizálásba kezdett, vagy tökélt őlt bele, a nélküli, hogy tudná, ha vajjon birtokának helyrajzi és klimatikus viszonyai alkalmasak-e a szőlőtenyésztéshez? Összevagy egy csomó reklámra készítet szőlő-catalogust, meghoztat a szőlőszar minden irányából ajánlott sokszor hatszoros áru szőlő-cseméjét, beülteti minden kertet nélkül, dicsekszik, hogy neki ennyi és ennyi hold rigolizot szőlője van beültetve, s a végén mégis kiűli, hogy bora nem terem, s ha igen, egynegyede annak, a mi a régi rendszer szerint alapított szőlőkben terem — minden dicsekedés nélkül. Mi ennek az oka? Az, hogy gazdáink rendszer nélkül, számítás nélkül költönek s rendesen felülnek. E fűzet jó és bő tanácsokat ad, érdemes arra, hogy elolvassák gazdáink s megfogadják tanácsait. A kormány az igaz, hogy a t. szőlőszar vándortanárt, az is igaz, hogy ez a alapos értelem a szőlőhez, ámde az egy ember nem juthat egy és ugyanazon munkaidőben mindenfelé. Mi az ára e fűzeteknek, nem tudjuk, de az egyet szívesen ad felvilágosítást mindenkinél.

Böloni László b. hunyadi ügyvéd rágalma z a s i b ü n t ű y é b e n — melynek végvártárgyalásáról lapunk annak idejében részletes közleményt hozott — a m. vásárhelyi kir. ítélő tábla az itteni törvényszék ítéletének azon részét, mely által vádlott a rágalmazási büntény vádját alól felmentetett és ártatlanannak nyilvánította: helyben hagyta; az első bírói ítélet azon részét azonban, mely szerint Böloni László a btk. 487 §-t ért becsület bizonyság elleni kihágásért 300 frt pénzbírságra ítéltetett el, feloldotta s az ezen kérdés feletti bíráskodásra — a magánvádló felépése esetére — a Kolozsvár vidéki kir. járásbíróiságot delegálta.

Az iparos ifjak önképző és beosztássegélyező egyesületében (főtitkár 36 szám) ma, vasárnap, d. u. 3 órakor **Pintér Adolf** és **Gergely József** egyetemi tagok felolvasást tartanak a „Székességhérvári állítólagosról”, melyre az egyesület tagjait valamint az érdeklő közönséget tisztelettel megkérjük az igazgató választmány.

Erdélyi hírek. Beszterce-Naszód megyében a múlt héten roppant havazás volt s a légmérő 12 s több hideget mutatott. A hét végén az időjárás hirtelen megváltozott s a hótömegek aggodalomkeltő módon kezdtek olvadni; nagyobb hó azonban nem fordult elő. — A szász univerzitás kedden folytatja közgyűlését Nagy-Szebenben. — Megléte mára Brassóban egy Morioan nevű hosszafutó román. Mondják, hogy ő volt az, aki a közönséges Hosszafutalban történt kettős gyilkosságot (melynek egy asszony s egy leány esett áldozatul) elkövette. Morioant állítólag a kikísmeret furdalása vitte rá, hogy megölje magát. — Csáki-Gorbóól jelentik, hogy ott e hó 5-én villámolt és meurdörgött, mire heves záporosó következett. Ugyanezt jelentik Déváról is. — A besztercei és deési távriadvivatok villám-lemeze-in decz. 5-én észlelték, hogy Nagyban környékén villámok és mennydörgés volt. — Brassóban közlekedő híres Strakosch Sándor fog felolvasásokat tartani. — Szász-Sebesen Hohlóh Ferencz 50. sorszámban káplár a kaszárnyában megölte magát. Tettének indoka állítólag az, hogy valamiért megbüntették. — A brasiói cigányországban decz. 10-én 3 gyermek, köztük egy 14 éves leányt, megfullasztott a víz alatt. A gyermekek anyja is életveszélyben van. Szobájuk egy gerendája észrevétlenül meggyulladt, s az égés füstje okozta a szerencsétlenséget.

A kolozsvári Hilária daley- let alapszabályszerű évi rendezés közgyűlést a decz. hó 21-én délután 3 órakor kezdődőleg tartja meg a rom. kath. gymnasiumi épületben lévő datermében, melyre az egyesület tiszteletbeli, pártoló és működő tagjai tisztelettel meghívottak. Tízkiroszat: 1. Először megüvítő beszéd. 2. Tízkiroszt jelentés az évi működéséről. 3. Tízviselőik számadásának megbeszélése, belybenhagyása és póztári felmentésének kiadása. 4. A jövő évi költségvetés tárgyalása, s ezzel kapcsolatosan a költségvetés tisztelettel megkérő megbeszélése. 5. A kar igazgatójának az egyet. haladói jelentése. 6. Egyes indítványok. 7. Az egyet. tisztelettel és választmány megköszönése. Kiadott a Hilária daleylet igazgatóválasztmányának Kolozsvár, 1879. decz. 12-dikén tartott üléséről. Szabó Károly t. tízkár.

Az erdélyi muzeum-egylet történelmi szakosztálya f. hó 15-én hét óra d. u. 6 órakor az egyetemi könyvtár helyiségében ülést tart, melyre a t. tagok és az érdeklődő közönség tisztelettel meghívottak. Tárgya: Adalék a Római rabszolgáság ismérésehez, Dr. Farakas Lajos egyetemi tanártól.

Az időjárásról. A korán beállott szigorú télelérknek most hírek Európa minden részéből. Hóviharok, orkánok dühöngnek mindenfelé és a hideg oly rendkívül nagy, melyre már évtizedek óta nem emlékeznek. Hogy ezen rendkívüli időjárás sok károkat okoz, mindenki sem kell, sőt sok emberélet is esett már áldozatul a szigorú télnek. Franciaországról már jelentették, hogy ott mily roppant hóvihar dühöngött. A 8—9 ke közti éjjel Párisban 15, a Saindenisi pályán 26 fok (Celsius) hideg volt. 1785 óta nem volt ily hideg tele Franciaországnak, mint az idén. A saint-martini árucarnok tetőzete 8-án este a hóféhér suly alatt összerokadt; minthogy a szerencsétlenség éjjel történt, az épületben csak az örök voltak, kik szerencsésen megmenekültek. Sok más szerencsétlenség is történt; a többek közt a nagy hideg folytán két egyet. színházzal és; mindkettő meghalt. Az ország minden részéből szerencsétlenségeket jelentenek. Ott levélhordók, kik az egyes falvak közt közvetítették a postát, a hóban megfagyva találtak. — Svájcban szintén roppant mérvben dühöngött a vihar. Freiburg közelében egy faluban ledőntötte a templom tornyát. Winterthurban nemcsak gyermekeket, de felnőtteket is földreterített. A vasúti vonatok mind elakadtak; a schaffhauseni vonat Hettlingen és Wällingen közt fenakott a hóban. A zürichi tavon, a „Linth-Escher” hajó kormányláncza eltört és a vihar a hajót Goblachbach partra hajította. Meilenben (a zürichi tó mentén) négy áruszállító hajó elsüllyedt, de a legénység megmenekült. A bodeni tavon, hir szerint, két gőzös süllyedt el.

A Bükkhegységben hallatlan dolog történt — írja a „Borsod.” — Ugyanis mintegy 1500 holdat tevő térségben az óriás fák részint gyökerestől kifordultak, részint derékon törve, egymást döntötték le. Okul az hozatik fel: hogy a telet nem előzték meg derek s a fák nem hullatták le a gazdag lom bozatukat. Erre rájött gyorsan a fagyással járó nagy hó, mely megbírtatlan sulyként nehezedvén a fákra, azokat vagy öszterte vagy kődöntötte. Hasonló esetekről értesítettek a Kárpátok és a havasi vidékekről, hol az ideai nagy hóesés az erdőeségeket roppant károkat okozott; mi egyébiránt ott gyakran előfordul, miután a fenyők lombzuga mindig zolden marad s így nagy hófogó szolgálnak.

Világjárás Rómában. Az olasz kereskedelmi miniszternek, a külügyminiszternek, rendkívüli ülésre egybegyűlt legfőbb ipari és kereskedelmi tanács elé egyéb feladatok közt az is be van terjesztve, hogy véleményét mondjon a Rómában tartandó világjárás czélszerű vagy czélszerűtlenségéről. Amadei keresk. miniszteri titkár, ki ez ügyben a jelentéssel-lel meg van bízva, hogy a különböző körök nézetéről és óhajairól értesülést szerezzon, az érdekelteket gyűlésre hívta egybe e hó 8-án a miniszteri palotába s a javaslatát véleményadás végett előterjesztette. Többek közt kérdést intézett az iránt is, hogy a kiállítás csak országos legyen-e, vagy nemzetközi, vagy vegyes (nemzeti az ipari tárgyakra s nemzetközi a művészeti termékekre). A gyűlés egyhangulag azt a határozatot hozta, hogy Amadei eszméit helyesli, s felszólítja őt hogy a legfőbb ipari tanácsnak, a kormány-nak és a parlamentnek javaslatokat tegyen a Rómában 1882-ben tartandó ipari, földművelési és műkiállításról.

Bosznia és Herzegovina vad-bősége. A „N. Fr. Pr.” szerint szerajevói nagykereskedők a Boszniában és Herzegovinában évenként elejtett vadak után nyert ritkább bőröket 200 medve-, 2000 farkas-, 9000 róka-, 5000 borz-, görény-, menyét-, és hiuz-, 12,000 nyul-, 4000 vadmacska-, 1500 nyemes nyest- és 1000 közönséges nyestbörre számítják. E bőrök nagyobb része kikészítést végett Lipscebe kerül s a kész árut Ruméliába szállítják.

Telephon a kereskedelem szolgálatában. Londonból írják: A villanyos uton való szó és írásbeli közlekedés a cityben mindinkább közgyöngyön lesz. Az egy-mástól távol lakó alkuszok és nyargoncok végrehajtottak a legfontosabb kötelességet, jó formán a nélkül, hogy a karos székbe ülkeljenek; mindenesetre azonban, a nélküli, hogy a levelezéssel vesződjének, vagy küldönözöket tartanak. — A telephon lehetővé teszi nekik a szóbeli érintkezést, mi által a dolgokat enyhébben, gyorsabban és teljesebben lehet elintézni. E közlekedési mód nál nem kevésbé csodálatraméltó a villanyos nyomógép, mely minden jelentékenyebb alkusz irodájában be van hozva, s végtelen papircsikokra röjja az árat, sőt az értéktöze de bármely perczben fölmerült hivatalos jegyzését. A villanyos közlekedés előnye nem annyira az irásmunka megtakarításában állanak, mint inkább a centralizáló tendenciában. Valamely üzlet vezetője adott időben sokkal többet helyben hagyhat, mintha alárendeltet küld ki s azok által folytat alkudozásokat. Hogy a szolgálatnak az egyszerűsége az alárendeltébb munkások munkáját mennyiben teszi fölösleges, még később fog kitűnni, annyit azonban már most sem lehet kétségbe vonni, hogy a telegraph és telephon által épen anynyi munkaelért lehet megtakarítani, a mennyit a mezőgazdasági gépek saját hatáskörükben megtettek. A válto sensál mindenesetre előtűnni a pénzücről, mivel a bankházak üzleti irodájában alkalmazott telephon lehetővé

teszi a legkülönbözőbb bankárokkal való rögtöni közvetlen érintkezést.

CSARNOK.

Mikor én fölleptem.

(Működvelök elrettentésére.)

FORTUNIÓT.

(Vége.)

Ugy tetszett, hogy titokban kezdek összehasonlításokat tenni a „Siralombház” elítéljé és az én helyzetem között.

E furcsa ötletet egyenesen a higtójásnak tulajdonítottam. A ki annyit fogyasztott el e nehéz italból mint én, nem csoda, ha a fejébe száll és bolondokat gondol tőle.

És mégis...

Az a lánczos ember ott a képen most debutoz. Holnap lesz az előadás. Arczán ott ül az iszonyat egy föllépéstől, melyben igazán „dilettans,” mert az efféle akasztási szerepet a dolog természeténél fogva csakis „először” lehet játszani. Talán, ha még próbálhatta volna, most biztosabbnak, erősebbnek érezné magát. De így trémázik; nem tudja elképzelni: miként fog keresztülesni rajta; nem fér a fejébe, hogy: mi fog történni vele! Csak egyet tud bizonyosan, azt, hogy az előadás ki van tűzve, a szinlap a megyéhez kapuján — s visszaléni már késő!

Hát énnekem mi közöm mindehez! Tán engem is akasztani visznek! Hát meggyilkoltam én valakit, avagy csirkét loptam statariális területen!

Ezt kérdezte beszőmben Fortunio, a bolondabbik.

Nem — felé Fortunio az okosabbik, a ki mindaddig szemtelentül hallgatott volt. — Nem gyilkoltál, csirkét sem loptál, akasztani sem visznek. De te is olyan executio előtt állasz, melynél csak az a bizonyos, hogy keresztül kell esned rajta, s nem tudod hogy miként. Nem tudsz uszni és beleugrottál egy vizfogóba. Ráéltél tükörksima deszkákra, a nélkül, hogy bizonyoságot szerzettél volna, hogy bár m gállani tudsz-e rajtuk. Kitétted magad szű esélynek, s a szű közűl egy sincs olyan, mely sikerral biztatna. Ólajadat magad tehetlenül ezer ember kezébe, a kik téged apróra széjjel fognak szedni, az első botlásra. Ez csak az izai statárium, a mit ezereken hoznak, ezerszáz kegyetlenséggel. És meg fogják hozni. Mert a miképen nem tud hegedülni, az ki még sohasem próbálta, — és ezerszer nem tud szinpadon játszani, — az ki még egykorint meglozza...

A te helyzeted reménytelenebb, mint azé a rabé. Mert annak egy fehér kendő az executio perczé előtt megváltoztatja a tragoeidiáját. De nincs az a fehér kendő, mely a te executiojánál megakadályozhatná, hogy vigjátékdoból tragoeidia legyen!

Mondom, hogy a higtójás egészen megzavarta az eszemet. Eddig még soha nem voltak ilyen gondolatjaim. És most egyszerre s tengerinyi aggály. És épen most!... Apage satanyi!

Boszusan felugrottam a pamlagról. Nem értem, hogy tépelődhetem gyerekességekkel, mikor már 5-öt mutat az óra, s öltözni kell menoi. Mert 7 órakor kezdődik az előadás, — a trag... a vigjáték!

Az a rab a képről olyan szomoruan nézett rám. Szerettem volna hozzávágni a szerepemet; de elgondoltam, hogy az ember bajszosok iránt...

Megittam egy pohár hideg vizet s elindultam a színházhoz.

Ugy rémlett, hogy a házak kétfelől katonai spaliert képeznek, egészen a verpadig... a színházig... És teljességgel nem tudtam szabadulni a bolondnál bolondabb gondolatokról.

A szinpad ajtajánál állott valaki; nem tudom, hogy ki; de megváltam, a mig eltávozok onnan. Nem akartam, hogy lásson, mikor bemegek.

Julius Caesar eltakarta arcát, hogy ne lássák meghalni. Valami ilyen restelkedés vezethetett engem is, mikor a coullissák sötétben észrevétlenül lopózkodtam az öltözőbe.

A toilette-asztalon egy tükör s kétfelől égő gyertyák. A tükör két oldalán akkora srofork voltak, hogy egészen feszületalakat adtak neki. Az egyik srofort levettem. Nem vagyok én siralomházban!

Aztán szétnéztem a szobában. Tehát itt öltözködött E. Kovács Gyula! Most öltözködöm én. E tudat már nem lelkesített annyira, mint a délelőtt.

Olyanforma történetet velem, mint a korhelylyel, ki e perczben meg legszíjabul mulat, s úgy érzi, hogy lapdázni tudna a globussal. És két percz múlva a borospoharat sem képes ajkájához vinni.

Nem tudtam: hogyan, miért? — de valami bágyadtág vett rajtam erőt, láb borzongott, kedélyem barumetruma a fagy pont alá süllyedt.

Hirtelen jött, megmagyarázhatlanul — de így volt.

A fogas első szegén ott fűgött még az a kalap, melyet Kovács Gyula „Don Caesar”-ban viselt. Mellé akasztottam az enyémet. Aztán néztem öket. Két kalap, E. Kovács Gyula és Fortunio, — a színház története.

Leültem az öltöző-asztalhoz, de előbb félretoltam a tükört, hogy bele ne pillant-hassak. Nem voltam kíváncsi magamra. Elővettem a szerepet, hogy átolvassam

Minden betű galoppot tánczolt benne, s egyik sem akart megállni.

Eljött a fodrász s elkészített — az executióra.

Jött aztán az öltöztető s belebujtatott a liberiába.

Készen volt „József inas.” De hol volt Fortunio, az elbizakodott Fortunio! — Elfújta a tréma.

Belenéztem a tükörbe. Soha életemben ilyen szánalmas inast nem láttam.

A piros festéken keresztültört a viasz-sárga tréma. Szemeimben ott ült a tréma. Karjaimban, lábaimban, minden hajszámban — tréma, tréma, tréma!

Hogy mi az: tréma?!
Hát: tréma!

Ki tudná azt megfejteni! Ki tud számot adni az önkivületről!

Leültem és vártam — a következendöket. Egyszer megszólaltak a szinpad minden oldalán a csengettyúk.

Az ügyelő belép és jelenti:
— Kezdődik az előadás!
— Készen vagyok — felelem siri nyugalommal s megindulok... a végső utra.

Nem is hittem, hogy olyan bátran lélek a coullissák mögé.

Megszólítottak többen; nem tudom, hogy kik voltak s mit mondhattak.

En csak álltam annál az ajtónál, melyen majd ki kell lépnem; álltam, úgy gondolom, egyenesen.

A zenekar valami polkát játszott; én a „Dom Sebastian”-indulót hallottam.

Tra-ra-tram-tram! — Vajjon kit temethetnek!

Az ügyelő csengettet; a sugó felelt; az ügyelő visszafelelt — és fölment a függöny.

Kinéztem az ajtóhasadékon. Borzasztó látvány! A színház tömve a legelegansabb közönséggel. Az intelligencia szine-java.

És én most ezeknek játszom, — ezek igényeit elégítem ki — én? a hegedűs, a ki nem tud hegedülni!!

E pillanatban hallottam a szinpadról:
— Pst! pst!
— Ez volt a végszó, melyre ki kellett lépnem.

Az ügyelő mellém állt. Rá néztem könyörögvé, hogy valamiképp meentsen meg. Még nem késő.

Nem akart. Aztán elakadt a lélekzetem; a szívam még egy nagyot dobbant, s megállt.

Aztán föltemeltem a jobb lábamat és — kiléptem...

Ki ugrott le valamikor husz ölnyi magasból egy zajló, habzó teugerbe?

No az fogja tudni, hogy mit értek én az alatt: kiléptem.

Láttam egy nagy fényességet és hallottam a némaság ordítását. A fényességen tel volt a kötettség, a sötétség, melyen a kárikat besüppedt a felső páholyokba, ezek a közép-páholyokba, aztán nem maradt semmi, csak egy millió fényes szem, a mely mind reám volt irányozva.

A tréma hullámai odamostak a sugólyukhoz. Ösztönöm sughatta, hogy tovább nem szabad menni.

Megálltam. Éreztem, hogy már most valami egyebet is kellene még tenni.

De mit?

Azt se tudtam, hogy nem vagyok-e decoratio-darab? Hol van még ettől az a tudat, hogy Fortunio vagyok, hogy most szinpadon vagyok, hogy József inas vagyok, a ki nekem most pajkoskodni és impertinenskedni kell a szeretőjevel.

Pajkoskodni? Impertinenskedni? — Alá-szolgálja!

Be akartam bujni a sugólyukba. A sugó védelmezte magát s így mégis künn maradtam.

Egyszer aztán megszólalt valaki; úgy tetszett, hogy saját hangomra ismertem. Jártkelt a szinpadon valaki; úgy rémlett, hogy én voltam.

József inas fürge, élénk, szellemes alak. No gyönyörűden ábrázoltam!

A mit előbb „kidolgoztam” magamban a jellemzésre nézve, a rögtönzéseket, a melyekre készülvem, a kis dal, mit közbe akartam szünni — oh mindezek még az előadás után harmadnapra sem jutottak eszembe többé; úgy ellejejtettem.

Egy helyen azt kellett mondanom:
— Most látom, hogy milyen szamar vagyok!

A közönségen hangos mosolygás vonult végig.

Ez volt szerepemben az egyetlen momentum, a mely sikerült.

A ki nem tud hegedülni, ne hegedüljön!

KÖZGAZDASÁG.

(Kimutatás.) A törzai takarékpénztár 1879. nov mber havi föltorgalmáról. Bevételei: Októbertől ártított készpénz 6457 frt 79 kr. 170. Betelek 17,515 frt 13 kr. Vissza-fizetett váltók 96190 frt. Vissza-fizetett előlegok 120 frt. Kamatok 2873 frt 75 kr. Különféle díjak 564 frt 75 kr. Visszlezámítolások 19300 frt. Betéti könyvek díja 2 frt 60 kr. Államillatások 10 kr. Főösszeg 142824 frt 12 kr. — Kiadás: Vissza-fizetett betétekre, 61 tételért 10509 frt 99 kr. Vissza-fizetett betéti folyókamatokért 63 frt 91 kr. Leszámlítottakért 101800 frt. Előlegekért 120 frt. Osztalékért 16 frt. Kezelségi költségért 71 frt 22 kr. Tiszti fizetésért 431 frt 66 kr. Viszl-számítolásiért 15440 frt. Viszlezámítolási kamataiért 357 frt 4 kr. Adóba 357 frt 64 kr. Perköltségért 68 frt 60 kr.

Betéti kamatok után járó államdíjért 1 frt 92 kr. Összesen 129238 frt 98 kr. Pénztár-maradék november végével 13858 frt 14 kr. Főösszeg 142824 frt 12 kr. Tordán, 1879. november 30-án.

SZINLAP.

Béret 69-ik szám.
Kolozsvárti, vasárnap, deczember 14-én, 1879.

PELESKEI NOTÁRIUS.

Böhözt 8 szakaszban. Irta: Gaál József. Zenéjét szerző: Thern.
Kezdeté 7 órakor, vége 9 után.

A KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL*)

Nyilt levél
a „Kelet” szerkesztője, t. Békésy Károly urhoz.

A „Kelet” 283. száma első hírében foglalt három tételre, mely minket nyomdászokat igen közelről érdekel, engedje a t. szerkesztő ur pár sorban rövid észrevételeinket megtenni. Mely hírben a többek közt az mondatik, hogy a t. szerkesztő urat egy nyomda felállítására lapja csinosabb kiállítása és pontosabb megjelenése indította.

A mi a csinosabb kiállítást illeti, bajosan hisszük, hogy ez által a t. szerkesztő ur célját csak megközelítőleg is elérhesse, mert hogyan képzelhető az, hogy a t. szerkesztő ur által felállítandó nyomda, melynek összes felszerelési értéke alig tíg meg a harmadfél ezer forintot, versenyezzen olyan nyomdakal, melyeknek értéke 25—30 ezer forintot képvisel és melyek évenként csak újításra kiadnak annyit, mint a t. szerkesztő ur által felállítandó nyomda összes értéke. A közlejtő azonban megmutatja, hogy a „Kelet” jelen vagy a jövőbeni kiállítása lesz a csinosabb. (?)

A pontosabb megjelenésre nézve egyszerűen csak annyit jegyzük meg, hogyha némely esetben a lap kétség, az nem a nyomdán múlik, hanem igenis a t. szerkesztő uron, annyiban, a mennyiben lapja szerzőit a maga idejében nem bírán elátni elégendő kézirattal, a mint nem is látható el munkatársai csekély számánál fogva, kiknek részére tiszteletdíjul szerkesztői díja csak egy negyed részét juttatta, megtartva a háromnegyed részt saját maga részére, mely állításukat bizonyítani is képesek vagyunk, s e körülmények folytán könnytelen lévén lapja tetemes részét az éjjeli postára fentartani, mi által igen terhessé tette lapja pontos kiállítását a nyomda részéről.

Végül pedig abbeli feltevését, mintha az ugynevezett „Kelet nyomdájában” egy negyedik versenytárs lépne fel a nyomdászati terén, biztosíthatjuk a t. szerk. urat, hogy attól bizony a helybeli nyomdatulajdonos uraknak egy cseppet se fáj a fejük. — És itt — mint tulajdonképeni felszólalásunknak czélját — helyén levőnek tartjuk felemlíteni, hogy — a jelenlegi törvények értelmében a nyomdászati is a szabad iparok sorába, lévén helyezve, annak gyakorlását senkielő ki azt folytatni akarja, megtadnát nem ehet — vehet fel nyomdájába tanoncot annyit, a mennyi éppen tetszik, de ezek — mint nemnyomdász nyomdájában foglalkozók — ha felszabadítottának, nem nyervén az egylettől tagsági igazolványt, hazarészi nyomdánkban ennek hiányában alkalmazást sem nyerhetnek, mely körülmény egy a helybeli, mint vidéki szűlék figyelmét ezennel felhívjuk, hogy gyermekeiket csakis oly nyomdákba adhatják tanulólk, melyek régidő óta fennállva, valamely tanintézet jogán léteznek vagy melyeknek tulajdonosa tanult nyomdász.

A kolozsi nyomdász-egylet tagjai.
(Következik 16 aláírás.)

*) E rovatban megjelenő cikkekért szerkesztőségünk csupán a sajtóhatóság irányában vállal felelősséget. Szerk.

Budapesti áru- és érték-tözsde.

Deczember 13-án. 1879.

Magyar aranyárudék	95.76
Magyar vasúti köleső	114.—
Magyar keleti vasúti államköt. I. kibocsát. 74.—	
Magyar keleti vasúti államköt. II. kibocsát. 85.76	
Magyar kol. vasúti államköt. 1876. évi	77.50
Magyar nyeresémi-sorsjegy-köleső	108.—
Magyar szőlőidéma váltási kötvény	88.50
Magyar földterhermentesítési kötvény	88.50
Magyar földterherment. kötv. záradékkal	86.25
Temes bánati földterherment. kötvény	87.50
Teme-bánati földterherment. kötv. záradékkal	85.—
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	85.50
Horvát-szlavon földterherment. kötvény	—
Osztárk járadék papírban	68.66
Osztárk járadék özistban	70.25
Osztárk járadék arauyban	80.80
1860-ki államsorsjegyek	129.50
Osztárk-magyar bankrészevény	852.—
Magyar hitel-ank-részevény	260.50
Osztárk hitelintézet-részevény	278.—
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	653.—
20 frankos arany	931.—
Német birodalmi márká	67.70
London (3 havi váltókért)	116.85

Kiadó-tulajdonos és felelős szerkesztő
K. PAPP MIKLÓS.

A KARÁCSONI ÜNNEPEKRE!

FINOM HENGERLISZT,
méz, mák, dió sat.

Saját készítményü

ÉS TÖBB KI
ÁLLÍTÁSON

ÉRDEM-
ÉREM-
MEL

KITÜNTE-
TETT

páczolt sonka és magyar mustár.

Karácsonfára való

SZINES GYERTYÁK,
APRÓ GYERTYATARTÓK

1/2 krtól telfelé legjutányosabb árban kaphatók

(1-*)

CSIKY IMRE

kereskedésében Kolozsvártt.

A csaknem félszázad óta fennálló, (18-50)

1831-ik évben alapított, k. szabadalmazott triesti

ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

(ASSICURAZIONI GENERALI)

kolozsvári főgynöksége **Boér Sándor** által képviselve,

a legjutányosabb díjszámítás mellett fogad el biztosításokat

1) tűz- és villám-, 2) jég- és 3) szállítványkárok ellen, továbbá biztosít 4) tőkéket és életjáradékokat (nyugdíjat) az ember életére mindenféle megozást szerinti.

Kifizetett kártérítések: 1878. folytán **43,404**
károsít után **6,550,771** frt 48 kr.
és a társulat keletkezése óta: **379,517**
károsít után **129,519,662** frt 57 kr.

Az 1878-ik évre közzétett és minden ügynökségnél betekinthető vagyonmérleg szerint a társaságnak készpénzben, értékpapirokban meglévő, továbbá ingatlanokban, jelzálogköcsönben, bankoknál sat. elhelyezett alap- és tartaléktőkéje. **22,950,488** frt 99 kr.
a többéves biztosítások váltóval fedezett díjjai. **11,715,122** frt 99 kr.

Az Erdélyi gazdasági egylettel 1879. július 1-én 12 évre terjedőleg kötött szerződés értelmében ezen egylet tagjai rendkívüli kedvezmény- és díjleszállításban részesülnek.

Más egyletek, testületek vagy nagyobb birtokosok, kik hasonló kedvezményeket óhajtanak nyerni, méltóztatassanak kívánságukat az alól irt főgynökség tudomására hozni.

A triesti általános biztosító-társaság (Assicurazioni Generali) kolozsvári főgynöksége.

Iroda: a monostor-utca és főtér sarkán 16-ik sz. alatt.

25%
árengedés

Ritkán előforduló kedvező alkalom
kizárólag női ruhakelme
JUTÁNYOS BESZERZÉSÉRE

Határozott
ár

GÁMENTZY JÁNOS

női divatru kereskedésében Kolozsvártt,
főtér, gr. Teleki-ház.

A téli idényre történt bevásárlásaim alkalmával sikerült egy gazdag csapat női ruhakelme birtokába jutnom, mely körülmény azon kedvező helyzetbe juttatott, hogy képes vagyok több mint 10,000 méterre menő szőr-, selymes- és bárge-kelméimet, ide értve a téli idényre érkezettek is, igen jutányos feltételek mellett folajánlanom a n. érd. t. cz. hölgyvilágnak

Az árakat méter szerint számítom

HATÁROZOTT ÁR!

Készpénz fizetésnél az árból 25%-ot engedek.

E kedvezményt csak a jövő tavaszi idény beálatáig, azaz márczius hó 1-ig nyujtom.

Legyen szabad remélnem, hogy a n. érd. t. cz. hölgyvilág sietni fog nagybecsű látogatásával meggyőződést szerezni az általam kilátásba helyezett kedvezmény komoly voltáról

Készpénz
fizetés
mellett.

GÁMENTZY JÁNOS
főtér, gróf Teleky-ház.

(2-20)

Csak
márczius
1-ig.

ELADÓ

a kolozsvári határon 72 hold területű

szénafű.

Értekezhetni lehet Pákei Miklósné ügyvédnél hiduteza 6-ik sz. alatt. (1-3)

KORIK BÉLA

zongorakészítő és hangoló,
lakását és műhelyét áttette:

külmonostor-utca 45. sz.

Elfogad zongorák, pianók és harmoniumok bármennyű kijavítását és hangolását. Kijátszott zongorák újaként becséreltetnek, vagy illendő ártért bevétenek. — Javított zongorák jutányos árban találhatók. (2-4)

Rendelkezések Demjén ur könyvkereskedésében is eszközölhetők.

Csaknem ingyen!

Az „Egyesült Britania ezüstgyár” csodómegeinek gondnoksága által átvett órási raktár, nagy fizetések miatt, teljes végeladást rendezvén:

becslésen alól 75%-kal,

tehát csaknem ingyen adja a következő tárgyakat:

ért, csaknem felért a munkadíjnak, a legfinomabb Britania ezüstből készült evőeszközök, melyek ezelőtt 29 futba kerültek — kaphatók:

6 drb	Britania ezüst kés	a legfinomabb és legjobb Britania ezüstből
6 "	villa	
6 "	evőkanál	
6 "	kávéskanal	
1 "	tejmerő	
6 "	leves mérő	
6 "	tojástartó	
6 "	tálca	
1 "	ezüskorporzó	
2 "	theaszűrő	
1 "	gyertyatartó	

összesen 42 drb.

Megrendeléseket a pénz előleges beküldése mellett, vagy utánvétellel fogad, a míg a készlet tart:

a Vereingte Britania-Silber Fabriks-Depot Wien, Untere Donaustrasse 43.

Nem tetszés esetében a tárgyak 8 nap lejárása alatt visszavetnek. (3-12)

Miután a valódi maláta kivonat — melynek használatát Oppolzer, Heller, Poek és Niemeier tenár urak ajánlják — sokkal több befolyással bír a nyakbántásra, mint a közösleges csukor: az ebből készített

WILHELMSDORFI

MALÁTA KIVONAT BONBONOK.

sokkal inkább nedvesítők, csillapítók és olvasztók, mint bármely mell-csukorkák, melyek semmi egyebet csukornál vagy egészen közönyös anyagnál nem tartalmaznak.

Különösen kériük tehát mindenki, hogy a valódi Wilhelmsdorfi Maláta kivonat bonbonokat ne cserélje el más közösleges Maláta bonbonnal, melyek nevelket se érdemlik meg, miután semminemű malátát nem tartalmaznak. A Wilhelmsdorfi maláta kivonat bonbonok kétféle minőségben készíttetnek: veres botétkban ára 10 kr., 12 db. 1 frt. és dobozokban, melyek több malátát tartalmaznak ára 21 kr. 40. és 66 kr.

Kapható Kolozsvártt a leg-több fűszerkereskedésben, különösen Dietrich Samuel, Hutflesz Károly, Csiky Imre, Bokros Ádám, Gergely Ferencz, Somlyay László, Vogel Károly, Veisz József, Hutter János, Betzky Arthur, és Florián Testvér urak kereskedésében.

Főgynök az erdélyi részekre: Holdampf Gerő Kolozsvártt.

Arjegyzék

KORCSOLYÁKRÓL

Csapó Sándor

Nagy árutárlatából Kolozsvártt.

1 Pár fa-korcsolya szíjjakkal 1 frt 50 kr., 1 frt 80 kr.
1 " aczél-korcsolya szíjjakkal és sarkok-csavarral 3 frt 30 kr., 3 frt 80 kr.

1 pár valódi amerikai Halifax 7 frt.

1 Pár utánzott német készítmény Halifax 4 frt 50 kr.

Vidéki megrendeléseket azonnal teljesíték.

Hazai és külföldi

JÁTEKSZEREK

valamint

Diszáru-cikkek

nagy választékban kaphatók

DEMETER JOZSEFNÉL,

Kolozsvártt, főtér 31. szám.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek. (1-*)

Bokros Ádám

Kolozsvártt.

Ajánlja **FUSZER** és **VAS** kereskedését, különösen a saionnak megfelelő, dúsan ellátott

KORCSOLYA RAKTÁRÁT,

még pedig

HALIFAX a frt 4.50 kr. párja,

ugynint egyéb szíjazott és szíjnélküli fajtáit a legjutányosabb áron.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek. (4-6)

25% árengedés

karácsoni

és

UJEVI AJÁNDÉKOK, gyermekjáték cikkeknel.

Miután üzlethelyiségemet átalakítani, vagyis nagyobbítani szándékozom, minden olyan cikket, a mely nagy helyet foglal, u. m.: karácsoni és ujevi ajándékok, gyermekjátékok s több ehhez hasonló cikkekkel, a rendes árból 25% árleszállítás mellett kiárusítani szándékozom és ezzel alkalmat is nyujtok mindazon szülőknak, urak és hölgyeknek, a kik a karácsoni és ujevi ajándékok- és gyermekjátékokat, rendkívül olcsó árakba és a mellett dús választékból megszerezni óhajják.

A nagyérdemű közönség becses pártfogásáért esedezve,

(6-12)

tisztelettel

KOHN LAJOS.

Főtér, báró Józsika-ház, a nagy tőzsde mellett.

25% árengedés.